СХВАЛЕНО:
рішенням педагогічної ради
Протокол від 09.06. 2018 р. № 12

ЗАТВЕРДЖЕНО:
наказ від 09.06.2018 р. № 63
Директор _____ Л. І. Гримайло

Освітня програма загальноосвітньої школи І-ІІІ ступеня с. Мерва Горохівського району Волинської області профільної середньої освіти (11 клас)

Освітня програма загальноосвітньої школи І-ІІІ ступеня с. Мерва Горохівського району Волинської області
ІІІ ступеня

Загальні положення

Освітня програма закладу загальної середньої освіти ІІІ ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року № 24 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти».

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натепер подані в рамках навчального плану (додаток 1);

очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм;

перелік навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України», використані з офіційного веб-сайту МОН (додаток 2);

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Загальний обсяг навчального навантаження учнів 11-го класу складає 35 годин на тиждень. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані відповідно до таблиці 9 до Типової освітньої програми (додаток 1).

Навчальний план старшої школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети, курси за вибором та факультативні курси. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову.

Години варіативної складової передбачено на:

упровадження курсів за вибором – «Захист Вітчизни» – 0,5 год., «Філософії» – 1 год.;

упровадження факультативних курсів – з інформатики «Веб-дизайн» - 1 год.

У закладі освіти діють такі гуртки: історичний – 1 год., секції волейбол - 2 год., баскетбол – 1 год., «Школа безпеки» – 6 год.

З метою творчого розвитку учнів, їх самостійності створено секцію МАН відділення екології та аграрних наук.

Рішення про розподіл годин варіативної складової прийнято на засіданні педагогічної ради, враховуючи профільне спрямування, кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу та бажання учнів.

Якість загальної середньої освіти забезпечується через реалізацію інваріантної та варіативної складових навчального плану.

Навчальний план зорієнтовано на роботу закладу освіти за п’ятиденним навчальним тижнем.

Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлено відповідно до вимог чинних нормативних документів, що визначають санітарно-епідеміологічні вимоги до освітнього процесу.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року № 24 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний план старшої школи реалізує зміст освіти від обраного профілю навчання - української філології**.**

Заняття з курсу «Захист Вітчизни» буде проводитись наприкінці навчального року в рамках навчальної практики учнів, у т. ч. з використанням навчально-методичної бази Горохівсько-Локачинського об'єднаного районного військового комісаріату.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	**Ключові компетентності**	**Компоненти**
1	Спілкування державною мовою	***Уміння:*** ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. ***Ставлення:*** розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.

		Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	***Уміння:*** здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб. ***Ставлення:*** критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою. ***Навчальні ресурси:*** підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	***Уміння:*** оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об’єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв’язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. ***Ставлення:*** усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. ***Навчальні ресурси:*** розв'язування математичних задач, і обов’язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	***Уміння:*** розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. ***Ставлення:*** усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях ***Навчальні ресурси:*** складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу

		людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	***Уміння:*** структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. ***Ставлення:*** критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. ***Навчальні ресурси:*** візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	***Уміння:*** визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. ***Ставлення:*** усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. ***Навчальні ресурси:*** моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	***Уміння:*** генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. ***Ставлення:*** ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. ***Навчальні ресурси:*** завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	***Уміння:*** висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. ***Ставлення:*** ощадливість і поміркованість; рівне

		ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. ***Навчальні ресурси:*** завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	***Уміння:*** грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). ***Ставлення:*** культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. ***Навчальні ресурси:*** математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	***Уміння:*** аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. ***Ставлення:*** усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. ***Навчальні ресурси:*** навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності формуватимуть відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх враховано при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища - зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети - виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти.

Наскрізна лінія	**Коротка характеристика**
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров’я (текстові завдання, пов’язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов’язані із ризиками для життя і здоров’я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв’язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Створюватимуться умови для самостійного виведення нового знання, перевірці його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набуватимуть досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Перелік освітніх галузей

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:
Мови і літератури
Суспільствознавство
Естетична культура
Математика
Природознавство
Технології
Здоров'я і фізична культура
Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:
формування компетентностей;розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу будуть екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу проводитиметься у формі лекції, конференції, екскурсії і т.д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначатимуться теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримуватимуть знання, знайомлячись із експонатами в музеї, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводитимуться з учнями, які не були присутні на попередніх

уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Учитель або учні підбиватимуть підсумки обговорення і формулювати висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводитимуться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднуватиме виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні застосовуватимуть на практичних заняттях і заняттях практикуму. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуватимуться на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція передбачатиме обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриватимуться нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку здійснюватиметься у формі співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Співбесіда у формі індивідуальної бесіди, проводитиметься з метою з'ясування рівня досягнення компетентностей.

Практичні заняття та заняття практикуму будуватимуться з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначатиме самостійно, ураховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності (13 педагогічних працівників);

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (методичне об’єднання учителів з навчальних дисциплін, методична рада, педагогічна рада);

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності (кабінети української мови та літератури, іноземної мови, математики, біології та хімії, фізики, географії, Захисту Вітчизни, кабінет інформатики(1+7), ноутбук, проектор, ППЗ, фізкультурна зала);

якість проведення навчальних занять;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (директорські контрольні роботи, державна підсумкова атестація).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичного кабінету закладу освіти;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти (наявність практичного психолога та соціального педагога);

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників при ВІППО та он-лайн платформах.

Освітня програма закладу профільної середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднено на веб-сайті закладу освіти mervaschool.ucoz.net.

Директор Л. І. Гримайло

Додаток 1
до освітньої програми

Навчальний план

для 11 класу з українською мовою навчання
загальноосвітньої школи І-ІІІступеня с. Мерва Горохівського району
Волинської області на 2018-2019 н. р.

ПРЕДМЕТИ	11 кл. Української філології профіль
Українська мова	4
Українська література	4
Іноземна мова	3
Зарубіжна література	3
Історія України	1,5
Всесвітня історія	1
Громадянська освіта:	
економіка	1
людина і світ	0,5
Художня культура	0,5
Математика	3
Астрономія	0,5
Біологія	1,5
Фізика	2
Хімія	1
Екологія	0,5
Технології	1
Інформатика	1
Фізична культура	2
Захист Вітчизни	1,5
Разом	**32,5**
Додатковий час на поглиблене вивчення предметів, введення курсів за вибором, факультативів	**2,5**
Курси за вибором	**1,5**
Основи філософії	1
Захист Вітчизни	0,5
Факультативи	**1**
«Веб-дизайн»	1
Гранично допустиме навантаження на учня:	**33**
Всього (без урахування поділу класів на групи)	**35**

Директор Л. І. Гримайло

Додаток 2
до освітньої програми

Перелік навчальних програм
для учнів 11 класу загальноосвітньої школи І-ІІІступеня с. МервиГорохівського району Волинської області ІІІ ступеня на 2018-2019 н. р.
(затверджені наказом МОН від 14.07.2016 № 826)

№ п/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1.	Українська мова	профільний рівень
2.	Українська література	профільний рівень
3.	Англійська мова	академічний рівень
4.	Зарубіжна література	профільний рівень
5.	Історія України	рівень стандарту
6.	Всесвітня історія	рівень стандарту
7.	Економіка	рівень стандарту
8.	Людина і світ	рівень стандарту
9.	Математика	рівень стандарту
10.	Астрономія	рівень стандарту
11.	Біологія	рівень стандарту
12.	Фізика	рівень стандарту
13.	Хімія	рівень стандарту
14.	Екологія	рівень стандарту
15.	Інформатика	рівень стандарту
16.	Технології	рівень стандарту
17.	Фізична культура	рівень стандарту
18.	Художня культура	рівень стандарту
19.	Захист Вітчизни	рівень стандарту

Директор Л. І. Гримайло